

GELECEĞİN İŞLERİ İÇİN YENİ BECERİLERİN KAZANILMASI GEREKİYOR

PricewaterhouseCoopers (PwC) adlı denetim ve danışmanlık firmasının 2019 yılından beri dördüncüsünü hazırlayarak 46 ülke ve bölgede yaklaşık 54.000 işçinin tutum ve davranışlarını incelediği 2023 Küresel İş Gücü Umutları ve Korkuları[1] araştırması yayımlandı.

Araştırma, firmaların ayakta kalabilmeleri için teknolojik gelişmelere ayak uydurmalarının zorunlu olduğuna vurgu yaparken, çalışanların istihdamda kalabilmesi ve faal iş gücü içerisinde kendilerine nitelikli bir yer bulabilmeleri için nitelik açısından yenilenmeleri gerektiğini ele alıyor. Dolayısıyla, teknolojik okur yazarlık her iki kesim için de büyük önem taşıyor.

Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2023 Mayıs ayında gerçekleştirilen bir diğer araştırmada ise (Future of Jobs Report 2023[2]), önümüzdeki 5 yıl içerisinde (2023-2027) yaşanacak ekonomik dönüşümler neticesinde iş ve becerilerdeki değişim ele alınarak teknolojik ve sosyo-ekonomik eğilimlerin çalışma yaşamını nasıl değiştireceği inceleniyor.

PwC'nin 2023 Küresel İş Gücü Umutları ve Korkuları araştırmasında elde edilen temel bulgular şöyle:

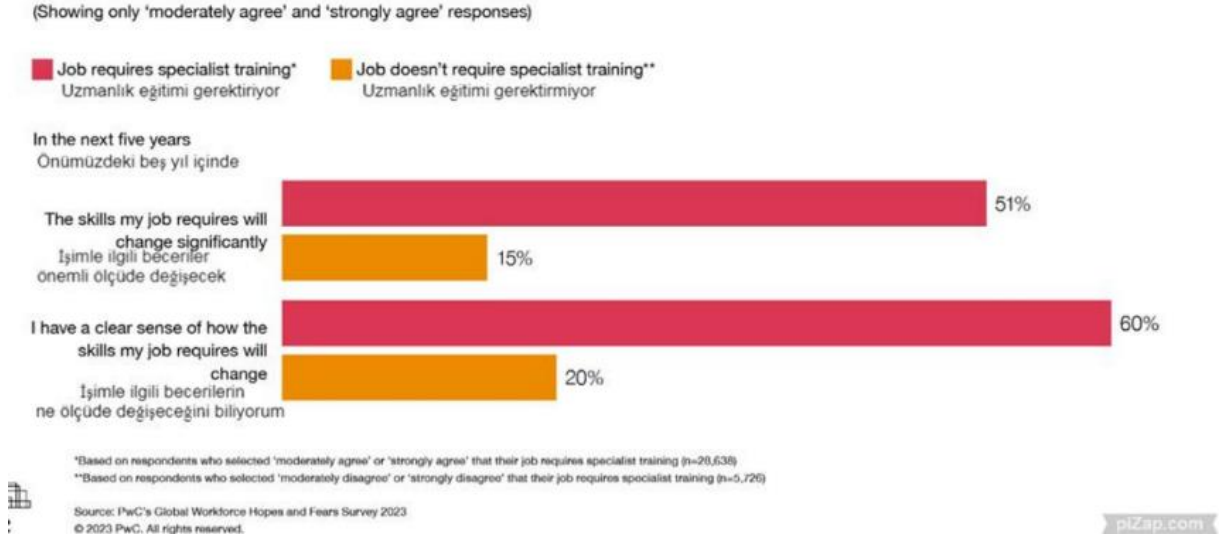
Dönüşüm zorunlu: 2023 yılının başı itibarıyla çalışanların üçte biri, CEO'ların ise %39'u şirketlerinin mevcut durumunu sürdürmesi halinde on yıl içinde ekonomik açıdan ayakta kalamayacağını düşünüyor. Özellikle karamsar olan Z kuşağı çalışanlarının %49'u şirketlerinin değişim olmadan bir on yıl daha ayakta kalmalarının mümkün olmadığını belirtiyor.

Çalışanlar huzursuz: Ekonomik durgunluk endişeleri ve bazı bölgelerde artan işsizliğe rağmen, tüm katılımcıların %26'sı (2022 anketinde %19 idi) önümüzdeki 12 ay içinde iş değiştirme ihtimalinin yüksek olduğunu belirtiyor. Bu oran genç çalışanlar için daha yüksek olup Z kuşağının %35'i ve Y kuşağı katılımcılarının %31'i iş değiştirmeyi planlıyor.

Mali zorluklar artıyor: Dünya genelinde çalışanların %14'ü her ay faturalarını ödemekte zorlanırken diğer %42'si, masraflarını karşıladıktan sonra ellerinde çok az ya da hiçbir gelir kalmadığını belirtiyor. Ankete katılan her beş kişiden biri asıl işinin yanı sıra ek bir işi olduğunu belirtiyor.

Beceri dengesi bozularak beceri eşitsizliği artıyor: Çalışanların geçen yıl %49'u bu yıl %53'ü, işlerinin uzmanlık eğitimi gerektirdiğini belirtiyor. Uzmanlık eğitimi olmayan işçilerin mali zorluklarla karşılaşma olasılıkları uzman çalışanlara göre daha yüksek olup, uzmanlık eğitimine sahip olmayanlar becerilerinin ne yönde değişime uğrayacağı konusunda net bir fikir sahibi değil. Dolayısıyla gelir eşitsizliğinin artması muhtemel görünüyor.

Dünya Ekonomik Forumunun İşlerin Geleceği 2023 Raporuna göre, beceri açıklarının tam olarak belirlenememesi, bunun yanında yetenek sahibi iş gücünün istihdama kazandırılmaması kuruluşların endüstri dönüşümünü gerçekleştirmeleri önündeki en temel engeller olarak değerlendiriliyor.

İşçiler yapay zekâdan korkmuyor: Yapay zekâ kaynaklı iş kayıpları olasılığına karşın, PwC araştırmasına katılanların %52'si önümüzdeki 5 yıl içinde yapay zekânın olumlu etkisi olacağını düşünüyor. Ankete katılanların %31'i tarafından ifade edilen en yaygın düşünce, yapay zekânın çalışanın işteki üretkenlik ve verimliliğini artırmaya yardımcı olacağı yönünde oldu. Birçok çalışan (%27) yapay zekâyı yeni beceriler öğrenme fırsatı olarak da görüyor.

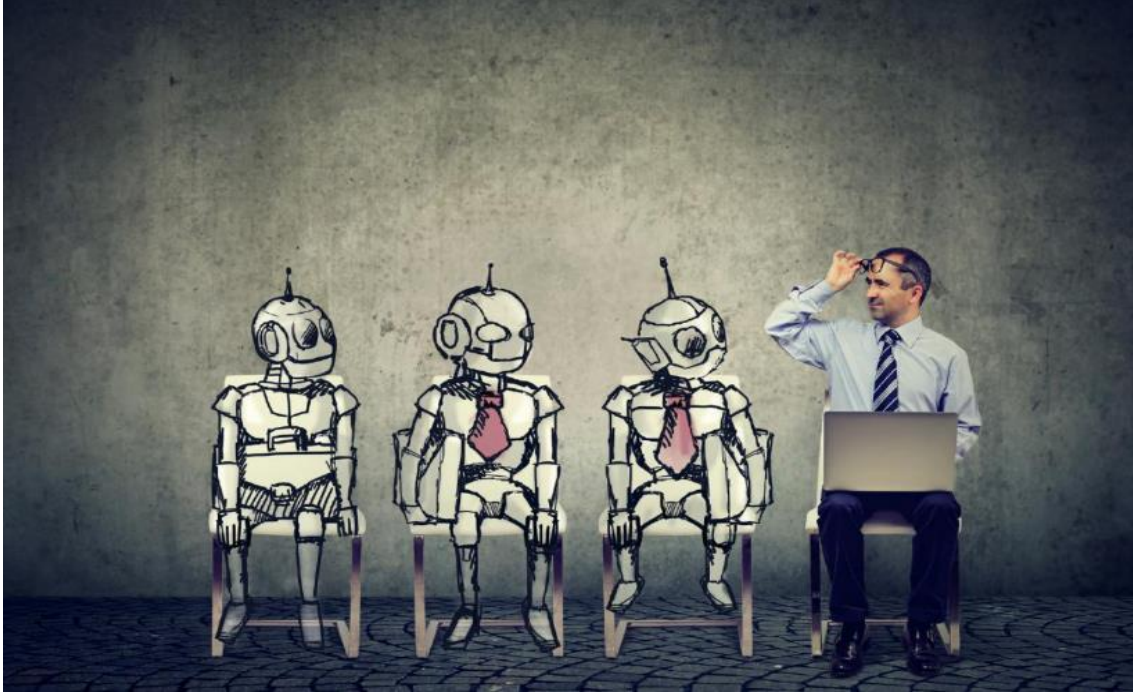
PwC raporuna göre, işini değiştirme olasılığı olanlar arasında işinden memnun olanların oranı %47 iken, işini değiştirme ihtimali olmayanlar arasındaki memnuniyet oranı %57 olarak tespit edildi. Küresel olarak, soğumakta olan ekonomi ve enflasyonist ortam iş gücünün mali gücünü etkilerken, çalışanlar daha fazla nakit sıkıntısı çekmeye başladı. Nitekim ay sonunda parası arttığını söyleyen küresel iş gücünün oranı geçen yıl %47'den 2023 yılında %38'e düştü. Artık her beş çalışandan biri (%21), birden fazla işte çalışıyor. Daha fazla gelire ihtiyaç duyduğu için ek iş yaptıklarını söyleyenlerin oranı %69. Birden fazla işte çalışanların arasında en fazla pay sahibi olan kesimi %30 ile Z kuşağı ve %28 oranıyla etnik azınlıklar oluşturuyor.

Küresel iş gücü birtakım değerli becerilere sahip, ancak öğrenmeye devam edebilecek durumda olanlar ve olmayanlar diye ikiye ayrılıyor. Çoğu zaman bu becerilere sahip olmayanların mali açıdan daha az güvenceye ve geleceğin becerilerine ilişkin eğitimlere daha az erişme imkânına sahip oldukları görülüyor.

Dünya Ekonomik Forumunun raporunda, işverenlerin önümüzdeki beş yıl içinde çalışanların becerilerinin %44'ünün değişime uğrayacağını tahmin ettiği kaydediliyor. Rapora esas oluşturan araştırmaya katılan işletmeler, yaratıcı düşüncenin öneminin analitik düşünceye göre biraz daha hızlı arttığını bildiriyor. Ancak, iş gücünü geliştirmede ilk önceliğin analitik düşüncenin geliştirilmesi, ikinci önceliğin yaratıcı düşüncenin geliştirilmesi olarak değerlendiriliyor.

Çalışanların yapay zekâ ve büyük veriden yararlanma konusunda eğitilmesi, önümüzdeki beş yıl içinde şirket beceri eğitimi öncelikleri arasında üçüncü sırada yer alıyor. Her 10 işçiden altısının 2027'den önce eğitime ihtiyacı olacağına işaret edilirken, bugün işçilerin ancak yarısının yeterli eğitim fırsatına erişebildiği kaydediliyor.

PwC raporuna göre, mali açıdan sıkıntı çeken işçiler, yeni beceriler geliştirme ve yapay zekâya uyum sağlama dâhil olmak üzere geleceğin zorluklarını aşma konusunda daha az imkâna sahip durumda. Faturalarını rahatça ödeyebilen işçilerle karşılaştırıldığında, faturalarını ödemekte zorlananların yeni beceriler geliştirmek için fırsat aradıklarını söyleme olasılıkları %12 daha az (%62'ye karşı %50). Benzer şekilde, mali açıdan daha güvende olan çalışanların işyerinde geri bildirim alma ve bunu performanslarını artırmak için kullanma olasılıkları (%57), mali açıdan sıkıntı çekenlere (%45) göre daha fazla.

Araştırmalar, işverenlerin teknolojik gelişim ve ekonomik dönüşümlere uyum sağlamalarının yanı sıra beceri noksanlıklarının giderilmesinin önümüzdeki yıllarda şirketlerin varlıklarını sürdürmeleri bakımından ne kadar önemli olduğunu gösterdi. Çalışanların ise değişen çalışma dünyasında yerlerini koruyabilmeleri, bir başka ifadeyle istihdamda kalabilmeleri ve geçimlerini sağlayabilmeleri için yeni beceriler kazanmaları ve eğitim görerek niteliklerini geliştirmeleri gerektiği önem kazanan bir diğer öncelik oldu.

Kaynak: [1] <https://www.pwc.com/gx/en/issues/workforce/hopes-and-fears.html>

[2] https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf

[3] Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü e-bülten, sayı 73